

Universal Declaration of Human Rights - Lamnso'

© 1996 – 2009 The Office of the High Commissioner for Human Rights

This HTML version prepared by the *UDHR in Unicode* project, <http://www.unicode.org/udhr>.

Sá' Yee Kitu Ke Nsay Yee Kùm Ghay Wìr Msòṅ

Shúu Fù

Mo kí dzàèn kì kiíyín jì viwìr ve vìr msòṅ ví dzà á fómo Nyùyy wùn à jì ghay ngàṅ seé kfæ wìr msòṅ sí dzà kinsèṅ ke vitaaví, suuyrú wùn à nyaáṅ é kitu ke nsay,

Mo tà'ntéṅ wùn à nyaáṅ fó ghay wìr msòṅé kù dìnèṅ ne laàyyéé a dzè wo lìi nyàm se kwa' wo wù bivirin vífíí vé wíri wùn à woṅ wo wíri kì kér fó a yu vijur ve kisurṅnìn keé ngèṅgèr wùn à Bìímée, a'fó a dzà là fan wùn à fo kitan kì siìn kì kiíyín jì dzà á shíí wo tavín wo wìr dzèm,

Mo kí dzàèn é shíí jì nsàr kiṅ á ghay wìr msòṅ fo wíri shwííy kilòṅ e wìy e rèr sí bí' fo bó á yò' dzàè kér dzàè yimò' fóo sà vitú vév fó sa' vitaavíí wùn á nà'sí,

Mo kí dzàèn é shíí fóo yìi é vitúm vi wáa kòṅnén,

Mo wír veé Kintatì ke vitum veé kitu ke nsayì fèrìn ne nsàr fóo sàè bíímé yév e kùm kinsèṅ ke gháy wìr nsòṅ, fóo dìn viwìr wùn à viku'ùy vé wìr, à virèṅrèṅ vé lùmèn w' n wííy, e kfèn wáy wáyín jì kikuúyí ke wòṅ wùn à Dzà'èṃ ye juṅe dzè é mvà vitaaví ve du'un ví,

Mo vitúm ve dzàèn ngàṅ se Kintatì ke vitum veé kitu ke nsay vi kà'àn ne fo áwunee vitu jì á wiy suusín wo', e so fo wìr dzèm wáa ker ghwém e kfèn a lèm nsàr see kùm ghay wùn à vitaaví vé wíri.

Mo wìr dzè'm kiiy ghay sìn wùn à vitaaví vìn vi, kí dzà é shíí fo ṅkà'mé vèn wáa dzà eyiìn,

Mo kí dzàèn ben,

Dzà'èṃ Ye Ku'ùne

Nèn fùṅ

Sá'yee Kitu Ke Nsay Yee Kùm Ghay Wìr Msòṅ Ràn, jì mfi' njiìn yee réṅ fo wíri wùn à vitúm vi vidzèm, e dú e máy jiwìr wò'ón mò'ón wùn à Vintatì veé wòṅ vi, mo á lem s'a'rèn ghán sidzèm e vífii, a wiy a mùm e mvèm yè'éy wùn à duṅrii fó a tavír ghwém gháy sìn wùn a vitaaví vìn vi, shishár shishàr, e mvèm wóṅ wùn ákitu ke nsay fó yìi, áá kiíy e kfèn a lèm kijuujùṅ e mvèm wìr veé vitum ve dzàṅṅ ngàṅ si wún à wír veé vitum ve áwune sar sá'rèn vi.

1

Á dzàè wir dzèm réṅrèṅ fó ghwèm wùn à fó ghay, á yo' dzàè wir msòṅ jì kwàn. Wìr dzèm k̀m k fómo woo fó kwà'tì wùn à fó vífii, a wù kér fó a yìi e wùmò' woo wír moo fàr vè.

2

Wìr dèm kér ghay wùn à vitaaví ví vidzèm mo sá' r̀ne suuyin là nya' kìn kùm ráṃ, nshòm, kìn lumèn kìn Wííy, kìn lám, bíímé yee kùm Nyùyy, dzàè sa', kwa'tì símó'sí, kitúm wùn à ṅkè' se dzà'èṃ si, kén, kidzàáy kìn anta' á mó'ó.

3

Wìr dzèm kér vitaaví fó a dzà e tin, fóo yìi mo wù ta' a yìi e kfèn a dzà e kiṅèn.

4

Wir yò' kër fó a lim vikwàn, kìn a lim lim yee là vikaanè. Vikwàn wùn à mfiinè wir msòŋ, kìn dzà é dzəə rənə yò' kër fó a dzə.

5

Á yò' kër fó a nyàvri e wir a yìi kfəə kinyò ke kí wáa kìn moo ji wir yó' dzà á wír bèy.

6

Fo nsər si, wir dzəm kër ghay virə' vidzəm fó a yensín ji wír.

7

Wir dzəm dzà réŋréŋ é sar nsər. A nsər kër fó a shìy wun réŋréŋ là nya'. Nsər kër fó a kìn wir dzəm réŋréŋ là nya' e ghan se kinyà' ki nəən ne e nèn bvə' sá' wir msòŋ rən. Lá wir yò' a bayír wíri ji á wáa leéy á mó'ó ntéŋ.

8

Wir dzəm kër ghay ji nsər yeé wòŋ nəə e wun kinyò, e tàr kijun e ghan se wir /wíri bvə'ən nsər ye wonje foon kìn ye yì dzəən é ŋwà' nsər woó wòŋ, ji yi wáa shìy wun/áwune.

9

Lá wir yò'wiy koò wír e fin e lav, e nə'si kìn e jùm fo wòŋ, a bó nsər yeé wòŋ yo' biimé.

10

Wir dzəm kër ghay réŋréŋ fo á sá' nsa'rə là kilo', a wù kër ghay ji á sá' á nsa' rə é lav nsa' yeé ŋgèŋgèr ye yì tíy fo wun kitu, kfən sá'nsa' réŋréŋ mo yì dzəən là kilo' fóo dìn vitaávi ve wù kéri wùn à vinyo ve wù kër fóo yìi vi wùn à nsa' yee kùm wun.

11

1. Wir dzəm wo á toyin wun e kinyó kër ghay fo kwa'tii wáa dzə ji wù dzə á là jay, e meé e ghan se wù tiim e ŋgèŋgèr e kibà' ke nsa' aá sá' wun réŋréŋ mo nsər dzəən, e bóo yen jay və bí' fo dzəən fen fo dzə dzəə sí fəə'sín fóo sə wun.

2. Bó yò'dzə á koò wír ji bí' fo wù bù'ùn kinyo, kìn dzə kinyo kee là ndzən ke á gov wír sho, e sar nsər wón kìn yeé kitu ke nsay e ghan se kinyo kee shooy ki kooyin, a bó yò' dzə á fò ŋge' là' ye yì shaa kinyo ke ŋwèrín kì bù'ùn e ghan se kinyo ki kì kooyin.

12

Á yò' kër fóo nəə e wir kiliti ké dzə'ə'm, kfəə', lá', ntum si kìn fó a ròn ghvám rá, kìn yir rá, a bó yò'dzə mo nsər ta'à. Wir dzəm kër ghay fo nsər kìn wun fo vinyò fèn.

13

1. Wir dzəm kër ghay fó a ghan a shíy aáwuneé mvəm wonj mo wù koŋé.

2. wír dzəm kër ghay fóo fəə fo wòŋ wúmó'ó kìn fo vəə, e kfən a ker vitaávi fóo kfən e bəm e wun wòŋ.

14

1. Wir dzəm kër ghay wo dzə wù wàa tà' e kfən a yu vijun ve kibeèy fó kinjuyri wir kìn dzə é kitum kiné kí.

2. Kibeèy kìn ki yò'dzə kí wàa dzə fo wír vee mo a nyénj fo nsa' se bó sí yo' kùm dzəə sa' yeé wòŋ wùn à vinyo ve bó ví yò' tóm ashíi wùn à nsər se vintatì veé kitu ke nsay.

15

1. wìr dzəm kër ghay e wun wòngh fó a dzə wan Nsay.
2. Bó nsər yo'biimé ji á shá'nín á wír fo wun ghày moo wan nsay kìn fóo sha'nín ghay vé fo wù kúvsín kitúm kfá (woŋ vé')

16

1. Vilum wùn à Vikìy ve á kuyin ne là biíy kùm ráam, woŋ wùn à biímée, á kër ghay fó a ker tátí vijin, a fèr kfáá. Áwune kër vitaávi réŋrŋ é ghan sé tátí vijín, e mvəm dzə'əm tátí vijin wùn á ghan sé jàvsin.
2. Tátí vijiné kù dzé cá' a dzə cá' a dzə fo Wííy wùn Lùmèn ve á biimen fo áwune vitu ji dzə á wàa dzə.
3. Kfáá dzə fómo Nyù, a kfèn dzə kintatì ke ngwàrìn wòngh, a kitúm wùn à woŋe kër fó a kìn.

17

1. Wìr dzəm kër vitaávi fó a ker vífá vé fo wun kitu réŋrŋ mo dzə wù wàa ker e kintatì wùn à wír á mó'ó.
2. Nsər yo'biimé ji wìr wùmò' kinen á wír wùmò' fo wun keŋ.

18

Wìr dzəm kër ghay fó a ker kwa'tì rá, vífíí vé wùn à biímé rəá. Ghay rəne tátí vitaávi vee fóo kuvsín dzəá biímé Nyúy, fo wun kitu kìn é Kintatì wùn à wír á mó'ó wùn à é ngèngèr kìn kintatì fóo dìn biímé rá moo é dùŋrì, e yì, e ghvəm wùn à fóo lè m nsər.

19

Wìr dzəm kër ghay fóo shù kinyo wùn à fóo suúy kwa'tì rá; ghay rəne fó vitaávi fo wir wáa tiy e wun nshù là kinjivìr wùn à fóo tà', e səəsí, e kfèn sàmèr sá'ka wùn à kwa'tì si e dzəə see mo sá'ka yìi ghánen sho e kitu ke nsay là biíy.

20

1. Wìr dzəm kër ghay fóo tarnín wùn à wíri e kfèn tátí kintatì ke dzə'əm yee nyaáŋ.
2. Lá wìr yò' kàn wír ji wù tátí á kintatì ke bó yò' dzəən koŋ rə.

21

1. Wìr dzəm kër ghay fóo a dzə e mvəm sa'yee wun wòngh, fo wun kitu kìn fóo sho' wíri aá li kirá' kfá.
2. Wir dzəm kër ghay réŋrŋ fóo li kinyo kfá e dù sho e virə' vé lìm vee wun wòngh aá ka'ay.
3. Tím sa' yeé wòŋe wiy a dzə, a dzə mo wíri koŋè. Koŋ rəne wiy a dìn wún é dzəə ye á wiy a sho'tí wíri shó e ghan sí ghan sí là kilo', a shó' tí rəne wiy a yìi wir dzəm wo wù kuyin ne wùn à viréŋrŋ ví, aá wiy a sho' e kilitì kìn é dzəə yee réŋ yimò' ye yì shwinen rən.

22

Wìr dzəm, moo wír woó wòngh kër ghay ló a dzə e kinèŋ, e klèn a yen ji woŋe wùn à vitúm vimó' ví suúsín á wó, a kìn wun réŋrŋ mo káv kìn kéŋe dzəə'n é wòngh si wòngh si, e kùm ghay dzəə keŋ, dzə'əm wùn á líí woŋ wov ve dzəən ku fó wun viwìr wùn, wùn à ghvéme.

23

1. Wìr dzəm kër ghay fó a ker lìm. Fóo sho' kfá lìm ye wù koŋè, e laá yò' a bo' wun, é wù wáa lìm lìm a yu vijun wùn à ji wù wáa dzə e kinèŋ fó kibun ke lìm.

2. Wìr dzàm wo wù lim lim rénrénj kér fó a ker vila'ày rénrénj là nya'.

3. Wìr dzàm wo wù lim lim kér ghay fó a ker vilaámé vee rénj ve ví gheenén wun ve dzà ví tòmm wun wùn à kfáa ráa ji a dzà yí wàa ker viwìr ve wìr msònj, wùn à ntom símó' sí, a shíí fèn dzà se sí wáa kìn dzà'əm rá.

4. Wìr dzàm kér ghay fóo kè' kìn fóo tatí vintatì ve ví kìn lim rá vee wun kònj.

24

Wìr dzàm kér ghay fóo meèmè fo shuu lim a yìi kífá ke wù kònjè, e tatí wùn à ghán sé lim se sí wáa dzà sì gheenén wùn à vishííy ve bam vi, a meèmè yee kè' fó ngàm ye yí wáa ker vilaámé.

25

1. Wìr dzàm kér ghay fóo a ker dzà'əm ye yí wáa dzà e gheenén fóo yìi é wùn wun wáa dzà e távín wùn à kfáa ráa, moo fó viyikìr, ndzà, lav wùn à shív sì, a vinyo veé shíí ve ví wáa sà wun, e kfàn a ker ghay fo á wáa leéy fo wun e ghan sé kibunj ke lim, se yàsí, sé ndzám, sé vñkfà, sé vidzàènj kìn kighà' woó dzà'əm wo wù shaàne vitaávi vó.

2. Yìy wùn wàn kér ghay fó a ker leéy wùn àsá yee jeéyí. Wón adzàm ve a dzàen kìn é mvàm tatí vijn kìn é visàkii kér ghay rénrénj fó a dzà à kìn è dzà'əm.

26

1. Wìr dzàm kér ghay fóo ye'éy njwà'. Yé'éy ràne kér fó a dzà kisanj, a kí fèmm ghà'é le, e njkè'se á dzàa yìy ye'éy sho yíyìn. Njke' ye'éy ye yíyìn rànj kér fó a dzà kù fo wìr dzàm. Yé'éy fèr wùn à yé lime kér fó a dzà tèéter fo wìr dzàm. Yé'éy se tavkín sí se sí shaàn sìn sì wiy a dzà fo wìr dzàm renjénj mo vifíí vó ví dzàen.

2. Shíí njwà'wo ye'éyíne kér fó a dzà fóo yìi é wìr kífá wùn à fóo tavír ghvám yee kùm ghay wùn à vitaávi vé wìr msònj ví. Yí kér fóo kuyír yúnín, a lì vinyo fotèr, a kuyír vñkar e vitúm vidzàm ví mvàm, e mvàm kfáa se wìr msònj kìn vitatì ve dzàa bìimé Nyù, e kdàn a tavír lim se kintatì ke vitum veé kitu ke nsay fó a lèmm nyaánj.

3. Atàr wùn aàyìyí kér ghay fóo sho' kfáa ye'éy ye dzà á wàa fo e wón vévì.

27

1. Wìr dzàm kér ghay fó a tatí là kan e vinyò ve lìi woo wun wònj, e kfàn a yu vijunj ve fèr, a ker kilíj fo kikuuyí ké vinyò ve á tàrìn ne kijunj wùn à sé' vó.

2. Wìr dzàm kér ghay fó dzà e kìnèn fó yir wùn à fó sé' wo wù loòn fo wun fèr kìn dzà yé tàr vinyò, sánj wùn à yé fèr kiwoo.

28

Wìr dzàm kér ghay fó a ker nyaánj e wun wònj wùn á kitu ke nsay, e fí' a ker ghay wùn à vitaávi vó ví mo sá' ràne suuyìn.

29

1. Wìr dzàm kér fó a lim, a dzà e wun kilíj bì'fo dzàen fó cá'cá' fo dzà wù kùyír kitú kfá là kìnjivìr.

2. Mo wìr dzàm dìn ghay sìn wùn à vitaávi vó ví, wiy a sàr cá' vinyo vee mo nsar suuyì, e fí' a kìn kífá wùn à ghvámé fo ghay wùn à vitaávi vé wìr ámóó wùn à fóo runér rénrénj mo lìi wo junj, nyaánj woó wònj wùn à dzà'əm ye junj e wònj wo wìr dzàm kér ghay shoo ta'à.

3. Bó yò'dzà a dìn ghay sìn wùn à vitaávi vìn vè jeéy e shaà fo dzàa yee mo kintatì ke vitúm veé kitu ke nsay ki ta'à.

30

Ki nyo ki yò'dzè shó e sa' fèn ke dzè kitúm, kintati kìn wír wù bìnèr jì kí fò wun vitaáví jì wù wàá yìi á kinyo ke kí laar á ghay sí wùn à vitaáví ví ve á saŋen é sa'fèn.
